Lietas Nr. C24145612
Lietas arhīva Nr. CA-3446-15/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2015.gada 30.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Gavare,
tiesneses M.Ābele un I.Strelča,
ar tiesas sēžu sekretāri N.Pustovalovu,
piedaloties zvērinātai advokātei I.Bērziņai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ (/pers. B/) prasībā pret /pers. D/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2015.gada 13.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ (turpmāk - prasītājs) pārstāvis 2012.gada 30.jūlijā Ogres rajona tiesā cēla prasību pret /pers. D/ (turpmāk - atbildētāja) par laulāto kopīgās mantas sadali un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu.

Prasības pieteikumā lūgts noteikt, ka nekustamais īpašums /adrese/, ir prasītāja un atbildētājas laulāto kopīgā manta; nošķirt atbildētājas mantas daļu -1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma no prasītāja mantas daļas -1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma un /pers. E/ mantas daļas -1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma; atzīt prasītājam īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu un /pers. E/ īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /pušu/, dzēšot nekustamā īpašuma nostiprinājuma ierakstu Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/uz atbildētājas vārda; sadalīt līdzīgās daļās starp prasītāju un atbildētāju kustamo mantu - dzīvojamo telpu iekārtu un sadzīves tehniku.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājs 1995.gadā uzsāka kopdzīvi ar atbildētāju un par saviem līdzekļiem iegādājās nekustamo īpašumu /adrese/(turpmāk - strīdus nekustamais īpašums), kas zemesgrāmatā reģistrēts uz atbildētājas vārda. Pušu kopdzīvē 1996.gada 16.septembrī piedzima meita /pers. E/. Strīdus nekustamo īpašumu uzturēja prasītājs, jo atbildētājai ienākumu nebija.

Pušu laulība reģistrēta 2006.gada 5.janvārī Oberureselas (Vācija) dzimtsarakstu nodaļā. 2007.gada 20.septembrī starp pusēm noslēgta laulāto vienošanās par laulāto kopīgās mantas dalīšanu, kurā noteikts, ka strīdus nekustamais īpašums pieder laulātajiem līdzīgās daļās un laulātajiem garantē tiesības uz dzīves vietu dzīves laikā.

Ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedumu pušu laulība šķirta, bet atbildētāja nepiekrīt strīdus nekustamo īpašumu sadalīt atbilstoši 2007.gada 20.septembra vienošanās noteikumiem.

Ar Ogres rajona tiesas tiesneša 2012.gada 7.augusta lēmumu apmierināts pieteikums par prasības nodrošināšanu, ierakstot Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/aizlieguma atzīmi uz /pers. D/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra Nr./numurs B/.

Par prasības pieteikumu 2012.gada 10.septembrī Ogres rajona tiesā saņemti /pers. D/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst šādu iemeslu dēļ.

Strīdus nekustamais īpašums nav laulāto kopīga manta, jo atbildētāja zemes gabalu īpašumā ieguva, pamatojoties uz 1995.gada 18.maija dāvinājuma līgumu, un 1998.gadā nekustamā īpašuma sastāvs papildināts ar dzīvojamo māju, kas ekspluatācijā nodota 1998.gada 2.martā.

Pušu laulība reģistrēta desmit gadus pēc nekustamā īpašuma iegādes. Starp pusēm kopdzīve nav bijusi, jo prasītājs dzīvoja Vācijā, bet atbildētāja ar meitu Klaudiju - Latvijā. Prasītājs pie atbildētājas un meitas brauca ciemos, dažkārt paliekot vairākas dienas, taču ne ilgāk par trīs nedēļām, jo viņa darbs bija Vācijā.

Tādējādi strīdus nekustamā īpašuma iegādes laikā puses kopā nedzīvoja, kopdzīvi un kopīgu saimniecību neveda un laulībā nesastāvēja, līdz ar to nav pamata nekustamo īpašumu uzskatīt par laulāto kopīgo mantu.

/pušu/ ģimenes laulības līgumu nav pamata vērtēt kā laulības līgumu Civillikuma izpratnē, ne arī kā laulāto kopmantas sadales līgumu laulības šķiršanas gadījumā.

Līgumu atbildētāja parakstīja pēc prasītāja nepārtrauktiem lūgumiem un spiediena, jo viņš bija nobažījies, ka strīdus nekustamo īpašumu mantos atbildētājas meita no pirmās laulības, taču prasītājs vēlējās nodrošināt meitas Klaudijas intereses, kas tiktu izdarīts, parakstot līgumu. Šī līguma mērķis bija pušu vienošanās par rīcību ar nekustamo īpašumu nolūkā nodrošināt meitas Klaudijas intereses.

Nekustamais īpašums atbildētājas īpašumā iegūts desmit gadus pirms laulības noslēgšanas, tāpēc to nevar dalīt kā laulāto kopīpašumu, kā arī līgumu nav pamata uzskatīt par laulības līgumu Civillikuma izpratnē.

Līgums ir pretrunīgs un neskaidrs, jo no vienas puses tajā noteikts, ka "šis līgums ir spēkā arī pēc laulības izjukšanas vai laulības šķiršanas jebkura

iemesla dēļ", bet nākamajā noteikts "laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs vienlīdzīgās daļās. Mājas sadalījums vēl jāprecizē".

Tāpat līgumu nevar uzskatīt par laulāto kopmantas sadales līgumu, jo tajā paredzēts, ka māja tiek dalīta ne tikai starp laulātajiem, bet arī bērnu.

Prasītājs materiālo palīdzību atbildētājai sniedza kā dāvinājumu, uzturlīdzekļus bērnam un uzturlīdzekļus atbildētājas uzturam. Tā kā atbildētāja audzināja bērnu, viņa nevarēja strādāt. Prasītājs vēlējās, lai atbildētāja nestrādā, bet laiku pavada kopā ar bērnu.

Meita Klaudija ir prasītāja vienīgais bērns, tāpēc viņš vienmēr uzsvēra, ka bērnam un atbildētājai vēlas sniegt to labāko, uzturēt un apgādāt bērnu, taču kamēr atbildētāja nevarēja strādāt, prasītājs sniedza materiālu palīdzību atbildētājas uzturam.

Ar Ogres rajona tiesas 2013.gada 7.janvāra lēmumu civillieta pēc piekritības nosūtīta Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijai.

Rīgas apgabaltiesā 2013.gada 2.decembrī saņemti prasības pieteikuma grozījumi, kuros lietā kā prasītāja norādīta arī nepilngadīgā /pers. E/, kuru pārstāv viņas tēvs /pers. B/.

Prasības pieteikuma grozījumos, papildus jau prasības pieteikumā minētajam, norādīts šāds pamatojums.

Starp atbildētāju un /pers. G/ 1995.gada 18.maijā noslēgts dāvinājuma līgums, saskaņā ar kuru atbildētāja savā īpašumā ieguva zemes gabalu 5000 m^2 platībā. Atbilstoši 1998.gada 27.februāra aktam par ēkas nodošanu ekspluatācijā uz minētā zemes gabala tika uzcelta dzīvojamā māja.

Starp prasītāju /pers. B/ un atbildētāju 2007.gada 20.septembrī noslēgts /pušu/ ģimenes laulības līgums, kurā puses noteica, ka strīdus nekustamais īpašums pieder laulātajiem līdzīgās daļās un vienojās, ka līgums ir spēkā arī pēc laulības izjukšanas vai laulības šķiršanas jebkura iemesla dēļ, pie tam laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs vienlīdzīgās daļās. Kā izriet no līguma satura, šādā gadījumā nekustamā īpašuma 1/3 domājamā daļa paredzēta nodošanai meitai /pers. E/.

Tā kā pušu laulība šķirta 2008.gada nogalē, bet atbildētāja ilgstoši izvairījās izpildīt tiesīgi noslēgtā līguma noteikumus, tad prasītājs cēlis prasību par strīdus nekustamā īpašuma sadali kārtībā, kāda noteikta līgumā.

Atbildētāja ļaunprātīgi un ar viltu ir izmantojusi prasītāja uzticēšanos un Latvijas likumu nezināšanu, līdz ar to divstāvu dzīvojamo māju, ko kopdzīves laikā par saviem līdzekļiem pilnībā finansēja prasītājs, zemesgrāmatā reģistrēja tikai uz sava vārda, apzinoties, ka tādējādi aizskar prasītāja intereses. Tā vietā, lai atbilstoši līguma noteikumiem godprātīgi atzītu pušu līdzvērtīgas kopīpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu kā lietu kopību, atbildētāja to uzskata par savu īpašumu un prasītāja dāvinājumu, norādot, ka prasītājam uz to nav tiesības.

Šāda atbildētājas rīcība ir negodprātīga, prettiesiska un pretēja Civillikuma 1. un 1415.panta noteikumiem. Atbildētāja atsakās atzīt prasītāja līgumā paredzētās tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu. Tādējādi atbildētājas rīcība izvērtējama atbilstoši faktiskajiem apstākļiem kopsakarā ar pierādījumiem, no kuriem izriet, ka strīdus nekustamais īpašums kā lietu kopība taisnīgi un atbilstoši līguma noteikumiem sadalāms domājamās daļās, katrai pusei nostiprinot attiecīgas īpašuma tiesības zemesgrāmatas nodalījumā.

Pušu strīds ir par īpašuma tiesībām uz strīdus nekustamo īpašumu, kura pamatā ir 2007.gada 20.septembrī noslēgtais līgums, kā arī par līguma noteikumu iztulkošanu un līguma būtību.

No līguma noteikumiem izriet viennozīmīgi tulkojamas saistības, kuras iesaistītajām pusēm rada ne vien noteiktas tiesības, bet arī konkrētus pienākumus.

Pirmkārt, tās paredz, ka prasītājam un atbildētājai katram pieder (pienākas) līdzvērtīga daļa (50%) no strīdus nekustamā īpašuma kā lietu kopības, t.i., no dzīvojamās mājas, ar to nesaraujami saistītā labiekārtojuma un piesaistītā zemes gabala. Turklāt, īpašuma tiesības noteiktas kā līdzvērtīgas un pastāvīgas neatkarīgi no tā, kurai no pusēm pirms mājas uzcelšanas un labiekārtošanas piederējis piesaistītais zemes gabals.

Otrkārt, tās paredz, ka pušu laulības šķiršanas gadījumā katra puse ½ no savām īpašuma tiesībām uz nekustamo īpašumu nodod meitai /pers. E/, tādējādi par nekustamā īpašuma līdzvērtīgiem kopīpašniekiem, katram nosakot 1/3 domājamo daļu, kļūst visas trīs līgumā iesaistītās puses.

Treškārt, no tām izriet, ka meitai /pers. E/, kura līgumā minēta kā trešā puse, atbilstoši Civillikuma 1520.pantam ir tiesības uz 1/3 daļu no strīdus nekustamā īpašuma.

Ceturtkārt, tā kā saskaņā ar Civillikuma 994.pantu par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās, tad līguma dalībnieki ir tiesīgi nevien prasīt īpašuma tiesību formālu atzīšanu (līguma izpildi), bet arī šo īpašuma tiesību koroborāciju zemesgrāmatā.

Tā kā atbildētāja līgumu nepilda ne tikai pret prasītāju, bet arī pret meitu Klaudiju, tad šajā lietā otra prasītāja ir /pers. E/. Līdz ar to iepriekš minētie argumenti un pierādījumi, ciktāl tie neattiecas tikai uz vecākiem, uzskatāmi par izsacītiem arī nepilngadīgās /pers. E/ interešu aizsardzībai.

Prasītājs pušu kopdzīves laikā finansiāli rūpējās ne tikai par meitu, bet arī par atbildētāju, kā arī aizņēmās finanšu līdzekļus kopīgā mājokļa iegādei un labiekārtošanai. Prasītājs atbilstoši Civillikuma 1587.pantam līgumu uzskata par tiesisku darījumu, tādējādi pusēm par saistošu un izpildāmu neatkarīgi no pušu atšķirīgajiem uzskatiem par līguma iztulkošanu. Līguma spēkā esamību pastiprina fakts, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus ne par to, ka līgums noslēgts prasītāja spaidu vai maldu iespaidā, ne arī par to, kādēļ finansiālie ieguldījumi, kurus prasītājs kopdzīves laikā veica dzīvojamās mājas iegādei un labiekārtošanai, būtu uzskatāmi par dāvinājumu.

Pat tad, ja par atsevišķiem līguma noteikumiem varētu teikt, ka tie izteikti neskaidri un latviešu valodas gramatikai neatbilstoši, tad līguma noteikumi par strīdus nekustamā īpašuma kopīpašuma tiesībām un tā sadali laulības šķiršanas gadījumā, kas ir prasības pieteikuma grozījumu iesniegšanas līgumiskais pamats, ir saprotami, spēkā esoši un abām pusēm saistoši, līdz ar to izpildāmi.

Tikpat skaidra bija prasītāja rīcība, kad vēl pirms laulības noslēgšanas viņš atbildētājai piešķīra finansiālus līdzekļus mājas iegādei un labiekārtošanai, lai iekārtotu mājokli un savai jaunajai ģimenei radītu mūsdienīgus sadzīves apstākļus, dzīvotu kopā ar atbildētāju un audzinātu meitu.

Ņemot vērā minēto, prasītājs atbildētājai piedāvāja noslēgt līgumu, nosakot, ka abiem laulātajiem nekustamais īpašums kā lietu kopība, t.i., māja un zeme, pienākas abiem līdzīgās daļās, katram 50% no mājas un zemes. Līgums ar šādiem noteikumiem parakstīts vairāk kā astoņus gadus pēc mājas nodošanas ekspluatācijā, taču šajā laikā atbildētāja neuzskatīja, ka prasītāja finansiālie ieguldījumi ir dāvinājums atbildētājai, kā arī neradās šaubas par prasītāja īpašuma tiesībām uz strīdus nekustamo īpašumu.

Tādējādi nav izšķirošas nozīmes tam, vai prasītājs un atbildētāja sastāvēja laulībā vai dzīvoja nereģistrētā laulībā, bet atbilstoši Civillikuma

1505.pantam nozīme ir līgumā iesaistīto darījuma dalībnieku rakstveidā izteiktajai gribai un motīviem, kā arī nodomam, kā sadalīt to, kas kopīgi iegūts kopdzīves laikā.

Turklāt daļa dzīvojamās mājas (2.stāvs) jau ilgstoši atrodas prasītāja faktiskā lietošanā un valdījumā, kā tas paredzēts līgumā, kurā garantētas pušu tiesības uz dzīvesvietu nekustamajā īpašumā, kas apliecina, ka atsevišķi līguma noteikumi faktiski jau tiek pildīti.

Līgumā minēts, ka nekustamais īpašums pieder pusēm līdzīgās daļās, ko prasītājs uzskata par spēkā esošu un pusēm saistošu. Līdz ar to šī lietu kopība (nedalāmība) jāievēro arī sadales gadījumā domājamās daļās, kas līgumā paredzēta pie noteikta nosacījuma iestāšanās, t.i., pušu laulības šķiršanas gadījumā.

Juridiskajā literatūrā izšķir divu veidu lietu kopības: tās, kuru elementi pastāv atsevišķi (piemēram, servīzes, kolekcijas), un savstarpēji savienotu lietu kopības (piemēram, ēkas, mašīnas). Par savstarpēji savienotām var uzskatīt arī ēkas, kas uzceltas uz vienas zemes gabala. Tā, piemēram, ja līgumā būtu rakstīts, ka pirkuma priekšmets ir dzīvojamā māja, tad, kā pats par sevi saprotams, ir atzīts, ka nopirkta ir arī saimniecības ēka (*skat. J.Rozenfelds. Lietu tiesības. Izdevniecība Zvaigzne ABC, 2004, l.lp. 304-329*).

No minētā secināms, ka zeme, kas atbildētājas īpašumā nonāca uz dāvinājuma līguma pamata pirms kopdzīves ar prasītāju uzsākšanas, un dzīvojamā māja, ko kopdzīves laikā pirms laulības noslēgšanas finansēja prasītājs, kas reģistrēti vienā zemesgrāmatas nodalījumā, atbilstoši Civillikuma 968.pantam uzskatāmi par lietu kopību un nesaraujami saistīti viens ar otru. Īpašuma tiesību nostiprināšana uz vienu no lietu kopības objektiem būtu pretrunā Civillikuma 968.pantā nostiprinātajam objekta vienotības principam.

Ņemot vērā prasības pieteikuma grozījumos norādīto, prasītājs neuztur sākotnēji pieteikto lūgumu veikt laulāto kopīgās mantas sadali.

Prasības pieteikuma grozījumos lūgts atzīt /pers. B/ īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma "/nosaukums/", kas sastāv no zemes gabala 5000 m^2 platībā un uz tā esošās dzīvojamās mājas ar tās labiekārtojumu, vienlaikus labot (samazināt) /pers. D/ īpašuma tiesības par 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma un reģistrēt /pers. B/ īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.734; atzīt /pers. E/ īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma "/nosaukums/", kas sastāv no zemes gabala 5000 m^2 platībā un uz tā esošās dzīvojamās mājas ar tās labiekārtojumu, vienlaikus labot (samazināt) /pers. D/ īpašuma tiesības par 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma un reģistrēt /pers. E/ īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.734.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 217., 852., 854., 927., 968., 1401.-1405., 1412.-1416., 1428., 1440., 1505., 1520., 1587.pantu.

Tiesā 2015.gada 27.aprīlī saņemts prasītājas /pers. E/ iesniegums, kurā norādīts, ka viņa šobrīd ir pilngadīga, līdz ar to pati pārstāv savas tiesības. Prasītāja norādījusi, ka viņa atsakās no savas daļas uz nekustamo īpašumu /adrese A/ (iepriekš - "/nosaukums/"), tādējādi atsakās no prasības pret /pers. D/ un līdz tiesvedību šajā prasības daļā izbeigt. Tāpat iesniegumā apliecināts, ka atteikšanās no prasības juridiskās sekas prasītājai ir zināmas un saprotamas.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2015.gada 13.maija spriedumu apmierināta /pers. B/ (/pers. B/) prasība apmierināta. Tiesa nosprieda atzīt /pers. B/ (/pers. B/), personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./numurs B/, kas reģistrēts Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.734, vienlaikus izbeidzot /pers. D/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz minētā nekustamā īpašuma daļu. Izbeigt tiesvedību /pers. E/ prasībā pret /pers. D/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./numurs B/. Atcelt prasības nodrošinājumu, kas piemērots ar Ogres rajona tiesas tiesneša 2012.gada 7.augusta lēmumu, daļā par aizlieguma atzīmes ierakstīšanu Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/uz /pers. D/, personas kods /personas kods/, piederošajām 2/3 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./numurs B/. Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/ (/pers. B/), personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 798,05 EUR (septiņi simti deviņdesmit astoņi *euro* un 5 centi). Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,67 EUR (astoņi *euro* un 67 centi).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu, pirmās instances tiesa izbeidza tiesvedību prasības daļā par /pers. E/ īpašuma tiesību atzīšanu uz 1/3 domājamo daļu no strīdus nekustamā īpašuma, jo /pers. E/ un prasītāja /pers. B/ pārstāvis atteicās no prasības.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda turpmākiem faktiem.

Prasītājam /pers. B/ un atbildētājai /pers. D/ 1996.gada 16.septembrī dzimusi meita /pers. E/, ko apstiprina dzimšanas apliecība. Prasītājs/pers. B//pers. B/ un atbildētāja /pers. D/ 2006.gada 5.janvārī Oberuresel (Vācija) dzimtsarakstu nodaļā reģistrēja laulību. Ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedumu šķirta prasītāja /pers. B/ un atbildētājas /pers. D/ laulība.

No ieraksta Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/redzams, ka /pers. D/, pamatojoties uz 1995.gada 18.maija dāvinājuma līgumu, 1995.gada 31.maijā nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - zemes gabalu 5000 m^2 platībā, /adrese/. Uz minētā zemes gabala uzcelta vienstāvu dzīvojamā ēka ar jumta izbūvi, kas 1998.gada 27.februārī nodota ekspluatācijā, ko apliecina pieņemšanas komisijas akts un Ogres rajona padomes 1998.gada 27.februāra rīkojums. Pamatojoties uz 1998.gada 27.februāra aktu par ēkas nodošanu ekspluatācijā, /pers. D/ 1998.gada 11.jūnijā nostiprinātas īpašuma tiesības uz minēto ēku.

Starp prasītāju /pers. B/ un atbildētāju /pers. D/ 2007.gada 20.septembrī noslēgts /pušu/ ģimenes laulības līgums (turpmāk - līgums), kurā puses, abpusēji vienojoties, noteikušas, ka viņi pārvalda nekustamo īpašumu /adrese/, kas pieder abiem laulātajiem līdzīgās daļās, un garantē katram no laulātajiem tiesības uz dzīvesvietu dzīves laikā. Pēc viena no laulāto nāves otrs laulātais pārņem īpašumu par 50% un 50% uz uzticības līguma pamata pāriet meitas Klaudijas īpašumā. Tāpat līgumā puses pielīgušas, ka šis līgums ir spēkā arī pēc laulības izjukšanas vai laulības šķiršanas jebkura iemesla dēļ. Laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs vienlīdzīgās daļās.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasītājs savu prasījumu saistījis ar apstākli, ka puses tiesiski noslēgtajā līgumā, kas noslēgts pušu laulības laikā, vienojušās par strīdus nekustamā īpašuma sadali laulības šķiršanas gadījumā un tā kā laulība ir šķirta, tad nekustamais īpašums sadalāms atbilstoši

līguma noteikumiem, savukārt atbildētāja tam nepiekrīt, jo uzskata, ka līgums noslēgts par dzīvojamās mājas lietošanas kārtības noteikšanu un uzturlīdzekļiem meitai /pers. E/.

Atspēkojot minēto argumentu, pirmās instances tiesa atsaukusies uz tiesību nozarē veikto pētījumu, ka neatceļot Civillikumā noteiktās laulāto likumiskās mantiskās attiecībās, laulātie var arī noslēgt savstarpējus līgumus, kas regulētu laulāto mantiskās attiecības, t.i., laulāto mantas statusu. Taču šos līgumus nekādā gadījumā nedrīkst jaukt un uzskatīt par laulības līgumiem, jo ar šiem līgumiem tiek saglabāts laulāto likumisko mantisko attiecību režīms, bet tajā pašā laikā papildus tiek regulētas laulāto mantiskās attiecības attiecībā uz atsevišķiem konkrētiem mantas objektiem - kustamu vai nekustamu mantu *(skat. I.Bergmane. Nekustamais īpašums laulāto mantiskajās attiecībās. Promocijas darbs. Rīga, 2006. l.lp. 19; 21).*

Lai gan starp pusēm noslēgtais līgums nosaukts par /pušu/ ģimenes laulības līgumu, tiesa piekritusi prasītāja viedoklim, ka līgums nav vērtējams kā laulības līgums Civillikuma 115.panta izpratnē, jo atbilstoši juridiskajā literatūrā norādītajam laulības līguma objekts ir laulāto mantiskās attiecības kopumā, nevis atsevišķi īpašuma vai mantas objekti. Ar laulības līgumu var noteikt tikai mantisko attiecību režīmu kā tādu, bet nevar noteikt kāda mantisko attiecību objekta likteni, piederību kādam no laulātajiem. Tādus līgumus laulātie var noslēgt, arī neatceļot likumisko mantisko attiecību režīmu, piemēram, sadalīt kopīpašumā esošu objektu, apvienot katra laulātā atsevišķo mantu u.tml. *(skat. J.Vēbers. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ģimenes tiesības. Rīga, Mans Īpašums, 2000, l.lp. 38-39).*

Sprieduma argumentācijā tiesa atsaukusies uz tiesību doktrīnā atzīto, ka likumisko mantisko attiecību ietvaros laulātie var vienoties par viena vai abu laulāto atsevišķās mantas vai atsevišķi iegūtās mantas objektu "apvienošanu" vai "pārvēršanu" par laulāto kopīgās mantas objektiem. Šāds līgums, ar ko netiek atcelta likumiskā laulāto vienlīdzīgas pārvaldības sistēma, nav uzskatāms par laulības līgumu un tam nav piemērojami Civillikuma speciālie noteikumi, kuri regulē laulības līguma noslēgšanas kārtību, formu un saturu. Minētā līguma (par laulāto kopīgās mantas noteikšanu) mērķis ir piešķirt kopīgas mantas raksturu zināmai daļai no viena vai abu laulāto atsevišķās vai atsevišķi iegūtās mantas.

Tāpat tiesa atsaukusies uz juridisko literatūru, kurā atzīts, ka vadoties no līgumslēgšanas brīvības principa, nav juridiska pamata liegt laulātajiem, neatceļot laulāto vienlīdzīgas pārvaldības sistēmu, arī šādā vispārējā veidā vienoties par laulāto kopīgās mantas noteikšanu. Līgums par kopīgās mantas noteikšanu pirmām kārtām ir domāts laulāto savstarpējo mantisko attiecību noregulēšanai un šī līguma noteikumi ir saistoši gan pašiem laulātajiem (piem., jautājumā par laulāto kopīgās mantas sastāvu un tās sadalījumu laulāto starpā), gan arī viņu mantiniekiem (jautājumā par mirušā laulātā mantas nošķiršanu no pārdzīvojušā laulātā mantas) *(skat. E.Kalniņš. Privāttiesību teorija un prakse. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2005, l.lp. 86-88).*

Ņemot vērā konstatēto un minētās judikatūras atziņas, tiesa atzinusi, ka konkrētajā gadījumā starp prasītāju /pers. B/ un atbildētāju /pers. D/ noslēgts nekustamā īpašuma sadales līgums, kurā puses noregulējušas laulāto mantiskās attiecības laulības šķiršanas gadījumā, jo likumā nav paredzēti ierobežojumi laulātajiem slēgt līgumus, kas attiecas uz konkrēta īpašuma objekta sadali.

Tiesa pie šāda slēdziena nonākusi, jo par pareizu šāda nostāja atzīta Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-269.

Tā kā līgumā puses nepārprotami apliecinājušas, ka nekustamais īpašums /adrese/ pieder abiem laulātajiem līdzīgās daļās, tiesa prezumējusi, ka starp pusēm, slēdzot līgumu, strīda par nekustamā īpašuma piederību nebija.

Ņemot vēra minēto, tiesa atzinusi, ka nav nozīmes atbildētājas argumentiem par to, ka strīdus nekustamo īpašumu viņa ir iegādājusies pirms pušu laulības noslēgšanas, īpašuma iegādes laikā puses nedzīvoja kopā un neveda kopīgu saimniecību. Tāpat iepriekš minētā iemesla dēļ nav apspriežams atbildētājas norādītais, ka prasītājs mājas celtniecību nefinansēja, bet atbildētājai materiālo palīdzību sniedza kā dāvinājumu, kā arī uzturlīdzekļus bērnam un atbildētājai. Šādos konstatētos apstākļos nav pamata vērtēt iesniegtos pierādījumus, kas attiecas uz prasītāja un atbildētājas ienākumiem.

Tiesa ņēmusi vērā, ka ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedumu par laulības šķiršanu apstiprinās, ka pusēm strīda par kopmantas sadali nebija, jo visu kopmantu laulātie sadalījuši, savstarpēji vienojoties.

Tiesa ņēmusi vērā arī apstākli, ka atbildētāja līgumu ir parakstījusi vairāk kā astoņus gadus pēc dzīvojamās mājas nodošanas ekspluatācijā un īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā, kas liecina par to, ka atbildētājai nebija šaubas par prasītāja īpašuma tiesībām uz strīdus nekustamā īpašuma daļu.

Tiesa vērtējusi atbildētājas 2012.gada 11.aprīļa e-pasta vēstuli prasītājam, no kuras redzams, ka atbildētāja prasītājam piedāvāja: "es varu pārdot māju un Tu saņemsi pusi no naudas. Es par to nopirkšu mazāku māju un ņemšu līdz Klaudiju. Vai arī es saņemšu pusi naudas no Tevis un, kad Klaudija sasniegs 18 gadu vecumu, es izvākšos no "/nosaukums/". Tiesa atzinusi, ka ar minēto pierādījumu apstiprinās, ka atbildētāja arī gandrīz piecus gadus pēc līguma noslēgšanas nenoliedz, ka prasītājam nekustamā īpašuma pārdošanas gadījumā pienāktos puse no tā pārdošanas cenas.

Tādējādi tiesa atzinusi, ka atšķirībā no laulības līguma un līguma, kas noslēgts starp laulātajiem /pers. B/ un /pers. D/, attiecināmi vispārīgie līguma noslēgšanas noteikumi.

Tā kā pušu strīds nav par laulāto kopīgas mantas sadali, tiesa atzinusi, ka nav apspriežams atbildētājas arguments, ka strīdus nekustamais īpašums iegādāts pirms pušu laulības noslēgšanas.

Pamatojoties uz Civillikuma 1403., 1404. un 1427.pantu un izvērtējusi līguma saturu kopsakarā ar lietas faktiskajiem apstākļiem un iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa atzinusi, ka nav pamata apšaubīt, ka laulāto /pers. B/ un /pers. D/ griba un līguma noslēgšanas mērķis bija vienoties par strīdus nekustamā īpašuma piederību laulības šķiršanas gadījumā, t.i., par īpašuma tiesībām, ko apstiprina līgumā pielīgtie noteikumi.

Tiesa atzinusi par nepamatotu atbildētājas pārstāves viedokli, ka līgums noslēgts ar mērķi vienoties par dzīvojamās mājas lietošanas kārtību, jo tas ir pretējs līguma kopējam saturam un līguma noteikumiem. Lai gan puses līgumā ir vienojušās arī par strīdus nekustamā īpašuma apsaimniekošanas un uzturēšanas kārtību, taču no līguma konteksta galvenokārt konstatējama pušu vēlēšanās vienoties par nekustamā īpašuma piederību pušu laulības laikā un arī pēc laulības šķiršanas.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, tiesa atzinusi, ka lietā nav iesniegti pierādījumi par to, ka starp pusēm pastāv strīds par dzīvojamās mājas lietošanas kārtību, tieši pretēji, atbildētājas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka prasītājs arī pēc laulības šķiršanas brauc ciemos pie

meitas Klaudijas un tajā laikā dzīvo strīdus nekustamajā īpašumā. Turklāt prasītājs 2009.gada 20.maijā savu dzīvesvietu deklarējis strīdus nekustamajā īpašumā.

Tiesa secinājusi, ka līgums apliecina atbildētājas brīvu gribu, uz ko norāda arī fakts, ka līdz prasības celšanai, t.i., gandrīz piecus gadus, atbildētāja šo savu rīcību nav uzskatījusi par nepareizu vai apšaubāmu.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve apliecināja, ka līgumu ir parakstījusi atbildētāja, tāpēc tiesa atzinusi, ka atbilstoši Civillikuma 1427.panta noteikumiem atbildētāja ir piekritusi visiem līguma noteikumiem, kā arī saskaņā ar Civillikuma 1431.pantu, parakstot līgumu, apliecinājusi tā noslēgšanas faktu.

Tiesa atzinusi, ka pušu saistības vērtējamas, pamatojoties uz 2007.gada 20.septembrī noslēgtā līguma noteikumiem, jo minēto līgumu neviena no pusēm nav apstrīdējusi un puses ir piekritušas un uzņēmušās tādu līgumu pildīt. Tādējādi ar līgumu pierādītas prasītāja tiesības prasīt no atbildētājas līguma noteikumu izpildi, atbilstoši Civillikuma 1587.pantam.

Atsaukusies uz Civillikuma 1504.pantu, tiesa norādījusi, ja darījums noslēgts rakstveidā, tad sākotnējā prezumpcija ir tāda, ka vārdi pieņemami ar tādu nozīmi, kā tos parasti lieto.

Tiesa konstatējusi, ka puses līgumā vienojās, ka laulības laikā strīdus nekustamais īpašums pieder abiem laulātajiem vienādās daļās, t.i., ½ katram, savukārt pēc laulības šķiršanas nekustamais īpašums tiek sadalīts trīs vienlīdzīgās daļās.

Lai gan atsevišķi līguma noteikumi izteikti ar latviešu valodas gramatikas kļūdām un līgumā nav norādīts, kam konkrēti sadalāms nekustamais īpašums, tiesa atzinusi, ka no līguma kopējā konteksta ir skaidri saprotams, ka dzīvojamo māju pēc laulības šķiršanas puses vienojušās sadalīt starp prasītāju, atbildētāju un meitu /pers. E/, t.i., katram 1/3 domājamo daļu, ko apliecina arī prasītāja un atbildētājas e-pasta sarakste.

Tādējādi tiesai atzinusi, ka tai nav šaubu par līgumā lietoto vārdu nozīmi, jo tie ir izteikti skaidri un saprotami, kā arī saskan ar prasītāja un atbildētājas izteikto gribu laulības šķiršanas gadījumā sadalīt strīdus nekustamo īpašumu.

Kā nepamatotus tiesa atzinusi atbildētājas iebildumus, ka līgums ir pretrunīgs un neskaidrs, jo tajā noteikts, ka "līgums ir spēkā arī pēc laulības izjukšanas vai laulības šķiršanas jebkura iemesla dēļ", bet nākamajā teikumā - ka "laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs vienlīdzīgās daļās. Mājas sadalījums vēl jāprecizē".

Attiecībā uz atbildētājas paskaidrojumos norādīto, ka līgumu viņa parakstījusi tikai pēc prasītāja nepārtrauktiem lūgumiem un spiediena, jo viņš uztraucies, ka strīdus nekustamo īpašumu mantos atbildētājas meita no pirmās laulības, tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1440.pantu un Civilprocesa likuma 104.pantu un secinājusi, ka pierādījumus, kas minēto apliecinātu, atbildētāja izskatāmajā lietā nav iesniegusi.

Tiesa atzinusi, ka atbildētāja nav pierādījusi viņas ietekmēšanu ar kādiem negodīgiem līdzekļiem, lai viņu piedabūtu darboties pretēji savām interesēm. Tieši pretēji, atbildētājai, parakstot līgumu, vajadzēja apzināties savas darbības, to nozīmi un arī sekas.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka prasība par īpašuma tiesību atzīšanu uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/novadā, apmierināma.

Tiesa atzinusi, ka pamatojoties uz Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu, ir pamats daļēji atcelt ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneses 2012.gada 12.oktobra lēmumu piemēroto prasības nodrošinājumu.

Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2015.gada 13.maija spriedumu atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu daļā pilnā apmērā.

Pēc atbildētājas ieskata, tiesa nepareizi izvērtējusi līguma būtību, līgumā iekļauto pušu vienošanās būtību, kā arī līgumā iekļauto frāžu/teksta atbilstību Civillikumā noteiktajam regulējumam un līdz ar to tādu frāžu/teksta juridiskās sekas.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz rakstveida paskaidrojumiem, kuros norādīts, kāpēc līgums tika noslēgts un kādu jautājumu risinājumam tas tika noslēgts, proti, meitas Klaudijas interešu aizsardzībai.

Atbildētājas ieskatā, frāzes „Pie pilna prāta mēs pārvaldām: nekustamo īpašumu /adrese/, Latvijā, kurš pieder abiem laulātiem līdzīgās daļās un garantē katram no laulātiem tiesības uz dzīvesvietu dzīves laikā" (lietas lapa 70), "laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs vienlīdzīgās daļās. Mājas sadalījums vēl jāprecizē" (lietas lapa 71), nav pamata uzskatīt ne par līgumu ar kuru atbildētāja savu atsevišķo (pirms laulības viņai piederējušo mantu) „pārvērtusi" par laulāto kopmantu, ne par nekustamā īpašuma sadales līgumu, kā tas norādīts tiesas spriedumā.

Uzskata, ka puses, parakstot līgumu vienojās par mājas lietošanas tiesību sadali un citiem jautājumiem īpašuma un bērna meitas Klaudijas sakarā, bet nevis par to, ka īpašuma tiesības tiks dalītas trīs daļās.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesību doktrīnā izteiktie viedokļi, ņemot vērā Civillikumā paredzēti regulējumu, nav piemērojami tādam līgumam, kāds ir /pušu/ ģimenes laulības līgums. Atbildētāja nekad nav gribējusi un nav piekritusi savu pirms laulības iegūto mantu pārvērst par laulāto kopmantu, kā arī nav gribējusi nodot īpašuma tiesības uz daļu no nekustamā īpašuma prasītājam un no strīdus līguma neizriet, ka atbildētāja būtu piekritusi/puses būtu vienojušās, ka atbildētājas atsevišķā, manta kļūst par laulāto kopmantu un tiek dalīta laulības šķiršanas gadījumā.

Uzskata, ka tiesa nepamatoti atsaukusies uz Augstākas tiesas spriedumu lietā Nr.SKC?269, jo tajā faktiskie apstākļi ir pilnībā atšķirīgi. Nekustamais īpašums, par kuru bijis strīds lietā Nr.SKC-269 bija laulāto kopīpašums, iegūts pušu laulības kopdzīves (24 gadi) laikā ar abu laulāto kopīgiem līdzekļiem un ieguldījumu, ar starp laulātajiem pirms laulības šķiršanas noslēgtu līgumu, puses vienojušās, ka nekustamais īpašums pie laulības šķiršanas paliek tikai laulātās īpašumā.

Uzskata, ka Ogres rajona tiesas spriedumā par pušu laulības šķiršanu konstatētais, ka pusēm nav strīda par laulāto kopmantas sadali, jo visu kopmantu laulātie sadalījuši, savstarpēji vienojoties, nav uzskatāms par pierādījumu, ka ar līgumu puses vienojušās par laulāto kopmantas sadali, un pusēm vispār ir kopīga manta, kuru dalīt. Atbildētājas apliecinājums Ogres rajona tiesā, ka par laulāto kopmantas sadali strīdu nav, nekādā gadījumā tas nav tulkojams kā pierādījums, ka pušu manta sadalīta ar strīdus līgumu.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka lietas materiālos esošā e-pasta vēstule nav uzskatāma par pierādījumu tam, kas apliecina to, ka atbildētāja būtu atzinusi prasītāja īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu, vai atzinusi, ka izpildāms strīdus līgums. Tieši pretēji, no minētās e-pasta vēstules redzams, ka starp pusēm pastāv strīds par līgumu.

Ņemot vērā minēto, lūdz tiesu noraidīt prasību un piedzīt no prasītāja tiesāšanās izdevumus.

2015.gada 5.augustā Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītāja pilnvarotā pārstāvja /pers. R/ rakstveida paskaidrojumi par apelācijas sūdzību.

Uzskata, ka spriedumā nav saskatāmi materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumi, tiesa ir vispusīgi un objektīvi izspriedusi lietu, konstatējusi un sniegusi pareizu lietas apstākļu juridisku novērtējumu, līdz ar to nav nekāda pamata sprieduma atcelšanai un prasības noraidīšanai.

Ar līgumu puses skaidri noteica, ka līgums ir spēkā pēc laulības šķiršanas. Pamatojoties uz šo līgumu Ogres rajona tiesa ar 2008.gada 16.decembrī spriedumu šķīra laulību, konstatējot faktu, ka puses ir savstarpēji vienojušās par laulāto kopmantas sadali, par ko strīdu nav. Līdz ar to, kritiku neiztur apelācijas sūdzības arguments, ka ar līgumu nav sadalīta strīdus manta.

Nav patiess apgalvojums, ka prasītājs līgumu noslēdza ar mērķi nodrošināt tikai lietošanas tiesības (uzturēties/dzīvot) nekustamajā īpašumā. Līgumā skaidri paredzēts, ka laulības šķiršanas gadījumā īpašums tiek sadalīts trīs vienlīdzīgās daļās, paredzot līguma spēkā esamību arī pēc laulības šķiršanas.

Paskaidro, ka noslēgtais līgums nav uzskatāms par laulības līgumu, jo starp pusēm pastāv likumiskās mantiskās attiecības. Tas ir parasts civiltiesisks līgums starp pusēm, kuras vēlas šķirt laulību un noregulēt visus priekšnosacījuma jautājumus. Līguma izpildes pamats ir Civillikuma 1587.pants nevis norma, kas regulē laulāto līgumiskās mantiskās attiecības.

Arī Augstākās tiesas Senāts 2011.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-269/11 atzina, ka saskaņā ar Civillikuma 115.pantu laulības līgumu var noslēgt tikai notariālā kārtībā. Tajā pašā laikā Civillikums neparedz ierobežojumus laulātajiem slēgt citus līgumus, kas attiecas uz konkrētu īpašuma objektu sadali, ar nosacījumu, ka netiek atceltas Civillikumā reglamentētās laulāto likumiskās mantiskās attiecības.

Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Iveta Bērziņa uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem argumentiem, prasību neatzina.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotais pārstāvis /pers. R/ uzturēja prasību uz tajā norādītajiem argumentiem un rakstveida paskaidrojumiem. Apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

Noklausījusies pušu pilnvaroto pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Savukārt Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa noteic, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa nosaka, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Izvērtējot lietā nodibinātos faktus kopsakarā ar lietā esošajiem un iztiesāšanas laikā pārbaudītiem pierādījumiem, kurus apelācijas instances tiesa novērtēja, atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un pievienojas minētā sprieduma motivācijai, atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorādot.

Tāpat Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Lietā nav strīda par to, ka pusēm ir kopīgs bērns - 1996.gada 16.septembrī dzimusi meita /pers. E/, ko apstiprina dzimšanas apliecība. Nav strīda par to, ka ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedumu šķirta prasītāja /pers. B/ un atbildētājas /pers. D/ laulība.

Nav strīda par to, ka /pers. D/, pamatojoties uz 1995.gada 18.maija dāvinājuma līgumu, 1995.gada 31.maijā nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - zemes gabalu 5000 m^2 platībā, /adrese/. Uz minētā zemes gabala uzcelta vienstāvu dzīvojamā ēka ar jumta izbūvi, kas 1998.gada 27.februārī nodota ekspluatācijā, ko apliecina pieņemšanas komisijas akts un Ogres rajona padomes 1998.gada 27.februāra rīkojums. Pamatojoties uz 1998.gada 27.februāra aktu par ēkas nodošanu ekspluatācijā, minētais apstiprinās ar lietas materiālos esošo Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/izdruku.

Tāpat lietā nav strīda, ka starp prasītāju /pers. B/ un atbildētāju /pers. D/ 2007.gada 20.septembrī noslēgts /pušu/ģimenes laulības līgums (turpmāk - līgums), kurā puses, abpusēji vienojoties, noteikušas, ka viņi pārvalda nekustamo īpašumu /adrese/, kas pieder abiem laulātajiem līdzīgās daļās, un garantē katram no laulātajiem tiesības uz dzīvesvietu dzīves laikā. Pēc viena no laulāto nāves otrs laulātais pārņem īpašumu par 50% un 50% uz uzticības līguma pamata pāriet meitas Klaudijas īpašumā. Tāpat līgumā puses pielīgušas, ka šis līgums ir spēkā arī pēc laulības izjukšanas vai laulības šķiršanas jebkura iemesla dēļ. Laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs vienlīdzīgās daļās.

Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka lietā ir strīds par noslēgtā līguma būtību un mērķi. Atbildētājas ieskatā noslēgtais līgums pušu vienošanās par mājas lietošanas tiesību sadali un citiem jautājumiem īpašuma un bērna meitas Klaudijas sakarā, bet nevis par to, ka īpašuma tiesības tiks dalītas trīs daļās.

Ņemot vērā, ka /pers. E/ atsaukusi savu prasību pret atbildētāju par īpašuma tiesību atzīšanu uz 1/3 domājamo daļu no strīdus nekustamā īpašuma, kas bijis par pamatu pirmās instances tiesai izbeigt lietā tiesvedību daļā, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka minētais apelācijas sūdzības arguments nav par pamatu prasības apmierināšanai.

Izvērtējusi apelācijas sūdzību, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzības arguments par to, ka tiesa nepareizi izvērtējusi minētā līguma būtību, līgumā iekļauto pušu vienošanās būtību, kā arī līgumā iekļauto frāžu/teksta atbilstību Civillikumā noteiktajam regulējumam un līdz ar to tādu frāžu/teksta juridiskās sekas, tādējādi piešķīrusi strīdus nekustamajam īpašumam kopmantas statusu, jau izvērtējusi pirmās instances tiesa, kas atzinusi, ka starp pusēm noslēgtais līgums nav vērtējams kā laulības līgums Civillikuma 115.panta izpratnē, jo atbilstoši juridiskajā literatūrā norādītajam laulības līguma objekts ir laulāto mantiskās attiecības kopumā, nevis atsevišķi īpašuma vai mantas objekti. Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas argumentam un atzīst to par pamatotu, tāpēc atkārtoti to nevērtē.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzības arguments par to, līguma ar frāzi "laulības šķiršanas gadījumā dzīvojamā māja tiek sadalīta trīs

vienlīdzīgās daļās. Mājas sadalījums vēl jāprecizē", nav pamata uzskatīt ne par līgumu, ar kuru atbildētāja savu atsevišķo (pirms laulības viņai piederējušo mantu) „pārvērtusi" par laulāto kopmantu, ne par nekustamā īpašuma sadales līgumu, jau ticis izvērtēts pirmās instances tiesā, kas atzinusi, ka konkrētajā gadījumā starp prasītāju /pers. B/ un atbildētāju /pers. D/ noslēgts nekustamā īpašuma sadales līgums, kurā puses noregulējušas laulāto mantiskās attiecības laulības šķiršanas gadījumā, jo likumā nav paredzēti ierobežojumi laulātajiem slēgt līgumus, kas attiecas uz konkrēta īpašuma objekta sadali. Civillietu tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas argumentācijai, atzīst to par pamatotu, tāpēc atkārtotai minētā apelācijas sūdzības argumenta vērtēšanai, nav pamata.

Tāpat Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti atsaukusies uz Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 28.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-269. Konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes, vai nekustamai īpašums kādai no pusēm piederējis atsevišķi pirms laulības, vai laulības laikā iegūts ar otra laulātā palīdzību. Tāpat kā konkrētajā lietā, arī minētajā Senāta spriedumā starp pusēm noslēgts līgums par atsevišķas mantas sadali pēc laulības šķiršanas saskaņā ar noslēgto līgumu.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Uz minēto pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, ka nav nozīmes atbildētājas argumentiem par to, ka strīdus nekustamo īpašumu viņa ir iegādājusies pirms pušu laulības noslēgšanas. Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pušu saistības vērtējamas, pamatojoties uz 2007.gada 20.septembrī noslēgtā līguma noteikumiem, atbilstoši Civillikuma 1587.pantam, jo minēto līgumu neviena no pusēm nav apstrīdējusi un puses ir piekritušas un uzņēmušās tādu līgumu pildīt.

Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments par to, ka Ogres rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedums, ar kuru šķirta pušu laulība un kas apstiprina, ka pusēm strīda par kopmantas sadali nebija, jo visu kopmantu laulātie sadalījuši, savstarpēji vienojoties, konkrētajā lietā nevar būt pierādījums.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka šāds apgalvojums ir pretējs Civilprocesa likuma 96.pantam, kas noteic, ka fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses. Lietā nav strīda par to, ka Ogres rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedums stājies likumīgā spēkā.

Ņemot vērā minēto, par pamatotu tiek atzīst prasītāja rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību minētais arguments, ka pamatojoties uz 2007.gada 20.septembra līgumu Ogres rajona tiesa 2008.gada 16.decembrī šķīra laulību, konstatējot faktu, ka puses ir savstarpēji vienojušās par laulāto kopmantas sadali, par ko strīdu nav.

Apelācijas sūdzības argumentu, kas attiecās uz atbildētājas e-pasta vēstuli, kas adresēta prasītājam, un no kuras atbildētājas ieskatā, pretēji pirmās instances tiesai, nepārprotami izriet, ka starp pusēm pastāv strīds par 2007.gada 20.septembra līgumu, Civillietu tiesu kolēģija atzīst par nepamatotu un tādu, kas jau izvērtēts pirmās instances tiesā, kas e-pasta vēstuli atzinusi par tādu pierādījumu, kas pierāda, ka atbildētāja arī gandrīz piecus gadus pēc līguma noslēgšanas nenoliedz, ka prasītājam nekustamā īpašuma pārdošanas gadījumā pienāktos puse no tā pārdošanas cenas. Civillietu tiesu kolēģija pirmās instances tiesas argumentu atzīst par pamatotu, jo atbildētājas teiktais e-pastā pierāda, ka faktiski atbildētāja atzīst prasītāja īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu. Turklāt no atbildētājas e-pasta vēstules, pretēji atbildētājas apgalvojumam, neizriet, ka konstatējams strīds par 2007.gada 20.septembra līgumu. Minētais līgums nav pieminēts nedz prasītāja vēstulē atbildētājai, nedz atbildētājas atbildē prasītājam.

Saskaņā ar Civillikuma 1504.pantu, darījumu iztulkojot, jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, un ja tie nav divējādi saprotami, tad tie cieši jāievēro, ja vien nepierāda, ka tie nesaskan ar dalībnieku gribu.

Puses līgumā vienojās, ka laulības laikā strīdus nekustamais īpašums pieder abiem laulātajiem vienādās daļās, t.i., ½ katram, savukārt pēc laulības šķiršanas nekustamais īpašums tiek sadalīts trīs vienlīdzīgās daļās, tādējādi atbildētājas iebildumi par to, ka līgums nosaka tikai nekustamā īpašuma lietošanas kārtību, ir nepamatoti un pretēji līguma būtībai.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasības ir pamatota un prasītājam nostiprināmas īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/.

Civilprocesa likuma 140.panta sestā daļa nosaka, ka, noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

Ņemot vērā minēto, ir pamats daļēji atcelt ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesnesesa 2012.gada 12.oktobra lēmumu piemēroto prasības nodrošinājumu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, kas noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, no atbildētājas par labu prasītajam piedzenami tiesvedības izdevumi – valsts nodeva par prasības celšanu 790,94 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,11 EUR, kopā 798,05 EUR.

Tāpat, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam, no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,65 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Ņemot vērā, ka celtā prasība apmierināma, bet atbildētāja iesniegusi tiesā nepamatotu apelācijas sūdzību, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka nav pamata lemt par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu par labu atbildētājai no prasītāja.

Civillietu tiesu kolēģijas ieskatā apelācijas sūdzībā norādītā argumentācija un tiesību normu interpretācija ir atbildētājas subjektīvais viedoklis, un tas nerada pamatu lietas faktiskos apstākļus attiecībā uz celto prasību vērtēt atšķirīgi no pirmās instances tiesas norādītā vai piemērot tiem citas normas.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus un taisījusi pamatotu un likumīgu spriedumu prasību apmierinot.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta otro daļu spriedums daļā par tiesvedības izdevumu piedziņu valsts labā labprātīgi izpildāms desmit

dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu, 204.[1], 432., 433., 434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

apmierināt prasību.

Atzīt /pers. B/ (/pers. B/) personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz 1/3 domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/adā, kadastra Nr./numurs B/, kas reģistrēts Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.734, vienlaikus izbeidzot /pers. D/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz minētā nekustamā īpašuma daļu.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/ (/pers. B/), personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 798,05 EUR (septiņi simti deviņdesmit astoņi *euro* un 05/100).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,65 EUR (četri *euro* un 65/100).

Atcelt prasības nodrošinājumu, kas piemērots ar Ogres rajona tiesas tiesneša 2012.gada 7.augusta lēmumu, daļā par aizlieguma atzīmes ierakstīšanu Ogres zemesgrāmatu nodaļas Tīnūžu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/uz/pers. D/, personas kods /personas kods/, piederošajām 2/3 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr./numurs B/.

Spriedums daļā par tiesvedības izdevumu piedziņu valsts labā labprātīgi izpildāms desmit dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Noteikt, ka dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā, jāiesniedz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2015.gada 14.decembrī.

Tiesas sēdēs priekšsēdētāja tiesnese L.Gavare

Tiesneses M.Ābele

I.Strelča